

Τα Βασιλικά του 1919

Από το βιβλίο του Γιώργου Τσαλίκη « Η Λέσβος στο πέρασμα του χρόνου »
(Εκδόσεις Ν. Χριστόπουλος , Μυτιλήνη 1998) αντιγράφουμε τις παρακάτω
πληροφορίες για τα Βασιλικά του 1919 :

« ΒΑΣΙΛΙΚΑ (Κάτ.:3.000).Κοινότης της υποδιοικήσεως Πλωμαρίου της νήσου και
του νομού Λέσβου περί την θέσιν όπου διακρίνονται ακόμη ερείπια της αρχαίας
πόλεως Πύρρας. Παραγωγή δημητριακών, ελαίου ,κηπευσίμων ειδών και εκλεκτών
τυροκομικών.

Ναός :Γενέθλιον της Θεοτόκου.

Ελαιοτριβεία, Ταχυδρομείον ,Αστυνομικός σταθμός.

Επαγγελματίαι

Ελαιοτριβεία ατμοκίνητα :Κουδουνάκης Απόστ., Παντελής Ευστρ.,
Τουμπανέλλης Π.

Ιατροί : Γεωργαντίδης Χαράλαμπος

Καφενεία : Γεωργαντής Ευστρ., Ζερβός Κωνστ., Παντελής Αντώνιος, Σοφός Σπ.
Τζαννής Γεώργ. ,Χατζημανωλάκης Ευστράτιος.

Παντοπωλεία : Παντελής Γ. Ευστρ., Παντελής Κ. Ευστρ., Σοφός Παναγιώτης ,
Ταλλιάνης Κωνστ., Ψύλλος Παναγιώτης .

Σιδηρουργεία :Αποστολέλλης Κωνστ., Κατσιδέλλης Στυλ.

(Κοινότης)

Πρόεδρος : Χαρ. Γεωργαντίδης

Σύμβουλοι: Ευστρ. Χ΄ Μανωλάκης, Παν. Ψύλλος, Ραφαήλ Παπανικολάου, Ευστρ.
Παντελής, Χαρ. Βογιατζής ,Μιχ. Λαμπόγλου, Απόστ. Κουδουνάκης, Ευστρ. Γ.
Παντελής

(Σχολεία)

Διτάξιον Αρρένων :Διδ. Παπαθεοφράστου Παρασκευάς, Ταλιάνης Ευστράτιος
.Μαθηταί 116,Μαθήτριάι 4.

Μονοτάξιον Θηλέων : Νυφιώτου Μαρία. Μαθήτριάι 58. »

Ο μεγάλος σεισμός του 1867

Από την αρχαιότητα ταλαιπωρούσαν τη Λέσβο πολλοί σεισμοί . Το 1867 έγινε ο μεγαλύτερος σεισμός της νεότερης εποχής. Έπληξε ολόκληρο το νησί και χωριά ολόκληρα ισοπεδώθηκαν εντελώς .

Στις 6.30 το απόγευμα στις 6 Μαρτίου 1867 έγινε η πρώτη δόνηση διάρκειας 40΄΄. Στις 10 η ώρα το βράδυ έγινε δεύτερη δόνηση διάρκειας 20΄΄. Ακολούθησαν κι άλλοι ασθενέστεροι σεισμοί επί ένα μήνα .

Στην πόλη της Μυτιλήνης από τα 2.500 σπίτια καταστράφηκαν τα 1.500 και σκοτώθηκαν 150 άνθρωποι.

Στα χωριά Κολομάδος (Νάπη), Αριανά, Αχερώνα (Καλλονή) Κεραμιά , Παπιανά , Τζουμαλί (;) και Δάφια η καταστροφή ήταν ολοκληρωτική . Από τα 725 σπίτια δεν έμεινε όρθιο κανένα και οι νεκροί έφτασαν τους 171. Στην Αγία Παρασκευή από τα 670 σπίτια χάλασαν τα 500 και σκοτώθηκαν 52 άνθρωποι.

Στα Βασιλικά από τα 195 σπίτια έμειναν όρθια τα μισά και σκοτώθηκαν 2 άτομα.

Στο γειτονικό Λισβόρι καταστράφηκαν 100 σπίτια κι έχασαν τη ζωή τους 2 κάτοικοι. Ο Πολιχνίτος , η Βρίσα , το Αμπελικό και ο Βούρκος δεν είχαν νεκρούς και οι καταστροφές των σπιτιών ήταν συγκριτικά μικρότερες .

Ο σεισμός αυτός έμεινε αξέχαστος και αποτέλεσε χρονικό ορόσημο για τους κατοίκους του νησιού. Παλιοί συγχωριανοί μας χρονολογούσαν διάφορα γεγονότα με αφετηρία τον σεισμό . Λέγανε για παράδειγμα « γεννήθηκα στον σεισμό » , « το σπίτι μου χτίστηκε ύστερα από τον σεισμό » κτλ. Τα χρόνια αυτά πολλοί τεχνίτες οικοδομών (πελεκάνοι, χτίστες) κατέβηκαν από τα χωριά της Ηπείρου στο νησί για να εργαστούν στην ανοικοδόμηση των κατεστραμμένων σπιτιών. Το νησί ήταν ακόμα σκλαβωμένο στους Τούρκους , κανένας δεν νοιαζόταν πώς λεγόταν ο καθένας από τους νεόφερτους , που πολιτογραφήθηκαν αδιακρίτως με το επίθετο «Αλβανός ».

Το επίθετο αυτό είναι πολύ διαδομένο στα χωριά μας (Βασιλικά, Λισβόρι, Πολιχνίτος) και γενικά στο νησί. Εκτός από το όνομα οι «Αλβανοί » αυτοί κληροδότησαν στους απογόνους τους και το επάγγελμά τους. Οι περισσότεροι «Αλβανοί » του χωριού μας ήταν πελεκάνοι και χτίστες.

Γιώργος Αλβανός
Εκπαιδευτικός